

# Tuomariohjesääntö

RYTMINEN VOIMISTELU

*PÄIVITETTY 9.6.2020*

## **Sisältö**

1. Yleistä
2. Tuomarina kilpailuissa
3. Vastuullisuus
4. Tuomarijärjestelmä
5. Varjoarviointi
6. Kansallinen ylituomarijärjestelmä
7. Tuomari- ja arvisääntö

# 1. YLEISTÄ

## EDELLYTYKSET TOIMIA TUOMARINA

Kaikilla tuomareille tulee olla voimassa oleva RV tuomarikortti ja tuomarilisenssi. Tuomarikortti uusitaan aina olympiadin vaihtuessa ja tuomarilisenssi vuosittain (lisenssikausi 1.9.-31.8.).

Stara-tapahtumassa voi toimia arvina arvokoulutuksen saatuaan. Koulutusta ei tarvitse uusia olympiadin vaihtuessa.

Tuomarikortin saaminen edellyttää tuomarikurssin käymistä ja kokeen suorittamista hyväksytysti. Tuomarikorttien tasot ja niihin liittyvät koulutukset ja suorituksen kerrotaan tuomarijärjestelmä kappaleessa.

## TUOMARITOIMINTAA OHJAAVAT SÄÄNNÖT JA OHJEET

*Ote Voimisteluliiton yleisistä kilpailu- ja kurinpitosäännöistä lajikohtaisin lisäyksin.*

Voimisteluliiton kilpailu- ja kurinpitosäännöt koskevat kaikkia tuomareita, arvioitsijoita ja palautteenantajia kilpailusta tai tapahtumasta riippumatta. Kaiken tuomaritoiminnan tulee olla eettistä ja kunnioittaa urheilijan oikeusturvaa.

Tuomariohjesäännöt määrittävät lajikohtaiset tuomareiden pätevyysvaatimukset sekä eettiset linjaukset, jotka sitovat tuomareita Voimisteluliiton kilpailusääntöjen ohella. Näiden lisäksi tuomarit sitoutuvat Voimisteluliiton eettiseen ohjeistukseen. Tuomarina voi toimia ainoastaan ko. lajin esteettömyys- ja pätevyysvaatimukset sekä eettiset linjaukset ja säännöt täyttävä tuomari.

Tuomari on aina esteellinen silloin, jos hän ko. kilpailussa tuomitsisi omaa lastaan, lapsenlastaan, vanhempaansa, sisarustaan, puolisoaan taikka puolisonsa lasta. Puolisolla tarkoitetaan avio- tai avopuolisoa. Tuomari ei myöskään voi tuomita sellaista voimistelijaa tai joukkuetta, jonka vastuvalmentaja hän on. Vastuvalmentaja on voimistelijaa tai joukkuetta pääsääntöisesti valmentava henkilö, joka nimetään ensisijaisesti koko kilpailukaudeksi. Voimistelija voi vaihtaa vastuvalmentajaa kesken kilpailukauden perheen kotipaikan, opiskelu- tai työpaikan tai muun perustellun syyn vuoksi. Voimistelija tai joukkueen kapteeni, alle 18-vuotiaiden voimistelijoiden ollessa kyseessä, seura nimeää kyseisen vastuvalmentajan kilpailun ilmoittautumisajan kuluessa. Tätä vastuvalmentajaa koskevaa esteellisyysmääräystä on noudatettava kotimaisissa arvokilpailuissa. Rytmisessä voimistelussa tätä esteellisyysmääräystä noudatetaan myös kaikissa muissa kotimaisissa kilpailuissa: ikäkausikilpailut, luokkakilpailut, välinekilpailut, duo/trio – kilpailut, seurojen järjestämät omat kilpailut sekä kotimaassa järjestettävät kv-kilpailut koskien suomessa tuomarilistoilla olevia tuomareita.

Jokainen tuomari on ensisijaisesti itse vastuussa siitä, ettei tuomaroiki esteellisenä.

Tuomaritoimintaa valvotaan sääntöjen ja lajin tuomariohjesääntöjen edellyttämällä tavalla. Tuomariin, joka ei noudata em. sääntöjä, eettisiä periaatteita ja urheilun Reilun Pelin periaatteita, sovelletaan kurinpitosääntöjä. Hallitus tai sen nimeämä toimielin määrää lajien tuomaritoiminnan valvonnan ja arvioinnin määräykset vuosittain koskien kotimaisia arvokilpailuja.

Kotimaisissa kilpailuissa tulee olla nimettynä vähintään yksi yli- tai päätuomari tai muu nimetty henkilö, joka vastaa kilpailun tuomaritoiminnasta. Hänen tehtävänsä on tarkistaa kilpailutulosten oikeellisuus ja vastata oikeudenmukaisesta tuomaritoiminnasta kilpailuissa.

Kotimaisissa arvokilpailuissa kunkin tuomarin antamat pisteet ovat julkisia välittömästi kilpailun aikana tai tulosten julkistamisen jälkeen. Muissa kilpailuissa tuomarikohtaisia pisteitä ei julkaista.

Liiton kilpailutoiminnassa noudatetaan Suomen Olympiakomitea ry:n hyväksymiä Reilun Pelin periaatteita (Urheiluyhteisön Reilun Pelin ihanteet ja tavoitteet) ja Voimisteluliiton eettisiä periaatteita.

## **2. TUOMARINA KILPAILUISSA**

### **Tuomarin on hallittava seuraavat säännöt ja ohjeet**

- Rytmisen voimistelun säännöt (FIG)
- FIG eettiset säännöt: "Code of Ethics"
- Kilpailu- ja kurinpitosäännöt
- Tuomariohjesääntö, rytmisen voimistelu
- Kilpailusäännöt, rytmisen voimistelu
- Duo- ja Triojen säännöt
- Välinekilpailun säännöt
- Tuomarikoulutusten ja seminaarien ilmoittautuminen Hoikan kautta

### **Pukeutuminen**

Tuomarit pukeutuvat tuomariasuun (= tummansininen tai musta ylä- ja alaosa, valkoinen paita). Luokka-, ikäkausi- ja välinekilpailuissa ei tarvitse olla jakkupukua. Tuomari ei voi pukeutua seuran edustusasuun tai mainosvaatteisiin.

### **Tuomaripalaveri**

Jokainen kilpailussa toimiva tuomari osallistuu kilpailua edeltävään tuomaripalaveriin. Palaverin aikataulu ilmoitetaan kilpailuaikataulun yhteydessä.

### **Tuomareiden väliset pisterajat**

Luokka-, ikäkausi- ja välinekilpailuissa noudatetaan kilpailusäännön määrittämiä pisterajoja.

SM-kilpailuissa ja arvokilpailukarsinnoissa noudatetaan kilpailukohtaisesti sovittuja pisterajoja.

### 3. VASTUULLISUUS

**SUOMEN VOIMISTELULIITTO**

## VOIMISTELUN EETTISET PERIAATTEET

**VÄLITÄMME TOISISTAMME JA ITSESTÄMME**

Sitoudumme YK:n ihmis- ja lastenoikeuksien julkistukseen, toimimme puhtaan urheilun ja reilun urheiluhengen mukaisesti sekä noudatamme urheilun ja voimistelun eettisiä periaatteita. Kunnioittamalla toinen toisiamme otamme yhdessä vastuun arvostavan toimintakulttuurin luomisesta.

**Voimistelussa vastuu toisistamme ja itsestämme on toiminnan perusarvo.**

**TOIMIMME AVOIMESTI JA YHTEISÖLLISESTI**

Luottamuksen, rehellisyyden, läpinäkyvyyden ja avoimen viestinnän kautta tuotamme vaikuttavaa ja osallistavaa toimintaa. Toimintamme perustuu lakien, asetusten ja sääntöjen noudattamiseen sekä hyvän hallinnon periaatteisiin.

**Yhdessä olemme enemmän.**

**TAKAAMME TURVALLISEN TOIMINTAYMPÄRISTÖN**

Huomioimme voimistelussa jokaisen oikeuden psyykkiseen, sosiaaliseen ja fyysiseen turvallisuuteen. Huolehdimme siitä, että toimintamme ja olosuhteet ovat turvallisia. Emme hyväksy kiusaamista, häirintää tai muuta epäasiallista käytöstä. Puutemme mahdollisiin epäkohtiin, ja käsittelemme ne selkeiden ja luotettavien toimintamenetelmien kautta. Kohtelemme kaikkia yhdenvertaisesti. Hyväksymme jokaisen omana itsenään.

Positiivinen ilmapiiri luo turvallisuuden kaikessa toiminnassa.

**Voimistelussa jokainen on arvokas.**

**TUOTAMME HYVINVOINTIA**

Huomioimme voimistelussa toiminnan vaikutukset terveyteen, tuemme yksilöllistä kasvua ja kehitystä sekä pyrimme ennaltaehkäisemään vammojen ja terveyshaittojen syntymistä. Toiminnallamme tuemme liikuntasuosittelun mukaista elämää. Lisäämme sosiaalista hyvinvointia ja mahdollistamme toimintakykyisemmän arjen.

**Voimistelu perusliikuntamuotona edistää terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia.**

**LUOMME LAATUA, ILOA JA INNOSTUSTA**

Tuotamme laadukasta voimistelu- ja seuratoimintaa osaavien ihmisten toimesta. Luomme kannustavaa ilmapiiriä ja kannamme kasvatuksellisen vastuun. Tunnistamme oman vastuun roolimalleina ja olemme luomassa positiivista vuorovaikutusta voimistelutoimintaan.

**Vetovoimainen voimistelutoiminta sitouttaa ja antaa osallistumisen mahdollisuuksia koko elinkaaren ajan.**

**KUNNIOITAMME YMPÄRISTÖÄ**

Pyrimme kaikessa toiminnassamme huomaamaan kestävän kehityksen. Tarjoamme mahdollisuuden lähiliikuntaan, kannustamme kierrätykseen, energiatehokkuuteen ja kestäviin kulkutapoihin sekä edistämme tapahtumien, hankintojen sekä liikuntapaikkojen ympäristöystävällisyyttä. Teemme osuutemme ilmastonmuutoksen hillinnässä.

**Voimistelussa kannamme vastuun ympäristöstä.**

**WWW.VOIMISTELU.FI**

Tuomaritoiminta on vastuullista ja eettistä. Voimisteluliiton vastuullisuusmateriaali (eettiset periaatteet ja vastuullisuusohjelma) löytyvät [täältä](#).

## 4. TUOMARIJÄRJESTELMÄ

Rytmisen voimistelun kansallinen tuomarijärjestelmä on kolmitasoinen. Kouluttautuminen aloitetaan tasolta III, joka on jaettu kahteen osaan.

### Taso III

#### 1) Starttikurssi 1, osa- alue D1/D2 (vaikeus)

Alimman tason (ns. startti-tason) koulutuksessa keskitytään vaikeuden osa-alueen (D eli difficulty) vartalonvaikeusosien ja tanssiaskelsarjojen arviointiin (D1/D2). Koulutus on yksipäiväinen ja siihen kuuluu käytännön koe. Koulutuksen käyneet ja kokeen hyväksytysti suorittaneet voivat arvostella yksilösarjojen vapaa- ja välineohjelmien D1/D2 - osa- aluetta (vartalon vaikeusosat ja tanssisarjat) luokkakilpailuissa, ikäkausikilpailuissa ja välinekilpailuissa. Lisäksi Startti 1 - tuomarit voivat arvostella D1/D2- osa - aluetta kaikissa duo/trio - kilpailun sarjoissa ja joukkueiden luokissa 1-4. Tuomarin tulee olla vähintään 15 - vuotias.

Suositus on, että D1/D2 -tuomari arvostelee kolme (3) kilpailua ennen osallistumista seuraavan tason (Taso 3 - Startti 2) tuomarikurssille. Yhden kilpailun voi korvata mahdollisella Voimisteluliiton järjestämällä rytmisen voimistelun tuomariseminaarilla.

Huom! Startti 1 - tason tuomari voi osallistua Starttikurssille 2 ennen suositeltujen kilpailujen keräämistä ja saada Startti 2 -tuomarikortin.

#### 2) Starttikurssi 2, osa-alue E3-E6 (tekninen suoritus)

Koulutuksessa keskitytään teknisen suorituksen osa-alueen (E eli execution) arviointiin (E3-E6 tuomarit). Koulutukseen voivat osallistua III – tason Startti 1 - tason tuomarit.

Koulutus on yksipäiväinen ja siihen kuuluvat teoriakoe ja käytännönkoe.

Koulutuksen käyneet ja kokeen hyväksytysti suorittaneet voivat arvostella kaikkien yksilösarjojen vapaa- ja välineohjelmien teknisen suorituksen (E3-E6) - osa - aluetta luokkakilpailuissa, ikäkausikilpailuissa, välinekilpailuissa sekä duo/triot-kilpailuissa. Tuomarin tulee olla vähintään 15 - vuotias.

Tuomari voi osallistua seuraavan tason (Taso II) tuomarikurssille arvosteltuaan yhteensä kuusi (6) kilpailua (myös Startti 1 - kortilla kerätyt kilpailut lasketaan tähän). Tuomarilla tulee olla arvioituna vähintään yksi kilpailu Startti 1 – tuomarina ja yksi kilpailu Startti 2 - tuomarina. Kaksi kilpailua voi korvata mahdollisilla Voimisteluliiton järjestämällä rytmisen voimistelun tuomariseminaareilla.

### Taso II

Tason II tuomarit voivat arvostella kaikkia osa-alueita kaikissa kansallisissa kilpailuissa, lukuun ottamatta SM-kilpailuja ja arvokilpailukarsintoja. Tuomarin tulee olla vähintään 15-vuotias. Tuomarikurssin pituus on 3 päivää ja kurssiin kuluu kirjallinen teoriakoe ja käytännön koe.

Ennen I-tason kurssille osallistumista tuomarin tulee toimia tuomarina vähintään 8 kilpailussa ja suorittaa 2 ns. varjoarviointia. Vaadituiksi kilpailuiksi lasketaan kilpailut, joissa tuomari on toiminut II-tason kokeen suorittamisen jälkeen.

HUOM! Kilpailujen laskeminen: 1-päiväinen kilpailu = 1 kilpailu, 2-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroit molempina päivinä, lasketaan kahdeksi kilpailuksi ja samoin 3-päiväinen kilpailu, jossa tuomari tuomaroit kaikkina päivinä lasketaan kolmeksi kilpailuksi

## **Taso I**

Tason I tuomarit voivat arvostella kaikkia kansallisia kilpailuja mukaan lukien SM-kilpailut ja arvokilpailukarsinnat sekä niitä kansainvälisiä kilpailuja, joihin ei vaadita Brevet-tuomarikorttia. Lajiasiantuntijaryhmä kutsuu tuomarit SM-kilpailuihin ja arvokilpailukarsintoihin. Tuomarikurssin pituus on 3 päivää ja kurssiin kuuluu sekä kirjallinen teoriakoe että käytännön koe. Tuomarin tulee olla vähintään 18-vuotias.

## **FIG:n kansainväliset tasot**

Tason I tuomarit voivat edetä FIG:n kansainvälisille tuomarikursseille. FIG:n tuomarijärjestelmän tasot ovat Brevet IV-I. Kansainväliselle tuomarikurssille halukkaita tuomareita pyydetään ottamaan yhteyttä rytmisen voimistelun lajipäällikköön.

Lajiasiantuntijaryhmä nimeää brevet-tuomarit kansainvälisiin arvokilpailuihin ja PM - kilpailuun. WC/WCC-kilpailuihin lähetettävät tuomarit sovitaan lajipäällikön kanssa, maan etu huomioiden, korkeimmat brevet-tuomarit edellä. Muihin kansainvälisiin kilpailuihin lähetettävän tuomarin hankkiminen on seurojen vastuulla.

## **Tuomarikurssit ja koe**

Tuomarikursseja järjestetään tarpeen mukaan niin, että III-tason tuomarikursseja järjestetään 1-2 kertaa vuodessa, II-tason kurssi vuosittain ja I-tason kurssi 1-2 vuoden välein. Olympiadin vaihtuessa kurssit järjestetään tiheämmin. Kurssi toteutuu, mikäli osallistujia on vähintään 10. Tuomareille järjestetään täydennyskoulutuksina seminaareja. Koulutusten ajankohdat ilmoitetaan Voimisteluliiton nettisivuilla.

Jokaisen tuomarikurssin päätteeksi järjestetään koe. Kokeen voi uusia kerran. Uusintakoe on maksuton ja järjestetään noin kuukauden kuluttua kurssista aiemmin ilmoitettuna päivänä. Ulkomaalaiset tuomarit, jotka ovat viikoittaisessa työssä Suomessa, voivat olla olevan mukaan tulla suoraan tuomarikokeeseen. Kokeeseen ilmoittaudutaan lajipäällikölle. Tällaisia koetilaisuuksia järjestetään tuomarikurssien ja uusintakoetilaisuuksien yhteydessä. Mikäli tuomari saa uusintakokeestakin hylätyn, on seuraavaksi osallistuttava uudelleen kurssille.

Tuomarikurssien ja kokeiden kieli on suomi. Tuomarilla voi olla tulkki mukana kurssilla. Tulkin järjestämisestä ja kustannuksista vastaa ko. tuomari. Kirjallisessa kokeessa on jokaisella tuomarilla oltava henkilökohtainen tulkki.

## **Olympiadin vaihtuessa**

Olympiadin vaihtuessa kaikkien tasojen tuomarit uusivat tuomarikorttinsa osallistumalla tuomarikurssille ja kokeeseen. Tuomari voi osallistua samalle tai yhtä tasoa korkeammalle kurssille kuin minkä on edellisen olympiadin aikana suorittanut, kuitenkin niin, että II-tason tuomareilla tulee olla vaadittu määrä kilpailuja arvioituna ennen osallistumista I-tason kurssille. III – tason koulutus tulee olla kokonaisuudessaan suoritettu ennen II -tasolle osallistumista (Startti 1 ja Startti 2). Tuomari voi tauon jälkeen palata tuomaritoimintaan osallistumalla joko saman tason tuomarikoulutukseen (joka ennen taukoa on suoritettu) tai yhtä tasoa alempaan tuomarikoulutukseen. Brevet – kortti oikeuttaa arvostelemaan myös kotimaassa.

## **Ulkomaalaisten tuomarikorttien vastaavuus kansalliseen järjestelmään**

- Tuomarin, joka on Suomessa säännöllisessä viikoittaisessa työssä ja jolla on voimassa oleva muun maan kansallinen tuomarikortti, täytyy suorittaa ensin II-tason kirjallinen tuomarikoe hyväksytysti ennen kuin voi arvostella Suomessa. Tämän jälkeen tuomari voi edetä I-tason kurssille ja kokeeseen.

- Tuomari, joka muuttaa Suomeen säännölliseen viikoittaiseen työhön ja jolla on voimassa oleva Brevet – tuomarikortti, saa suoraan II – tason tuomarikortin Suomessa. Tuomarin tiedot tulee ilmoittaa lajipäällikölle, joka lisää tuomarin Suomen tuomarilistalle. SM – tason kilpailuihin ja arvokilpailukarsintoihin tuomari voidaan kutsua lajiasiantuntijaryhmän (LAR) harkinnan mukaan huomioiden se, kuinka kauan tuomari on asunut ja työskennellyt Suomessa ja kuinka hyvin tuomari tuntee kansallisen järjestelmän. Tällöin tuomari saa I – tason kortin. LAR:n päätöksellä tuomari voi Suomessakin saada tuomarikortin arvoksi Brevet – kortin siinä vaiheessa, kun tuomari pystyy edeltävien tehtävien lisäksi hoitamaan myös ylituomarin velvollisuudet kotimaisissa arvokilpailuissa.

- Tuomari, joka jo on Suomessa säännöllisessä viikoittaisessa työssä ja joka suorittaa hyväksytysti Brevet-tuomarikurssin ja on aiemmin arvostellut Suomen mestaruuskilpailuissa, saa Brevet-arvon suoraan myös Suomessa.

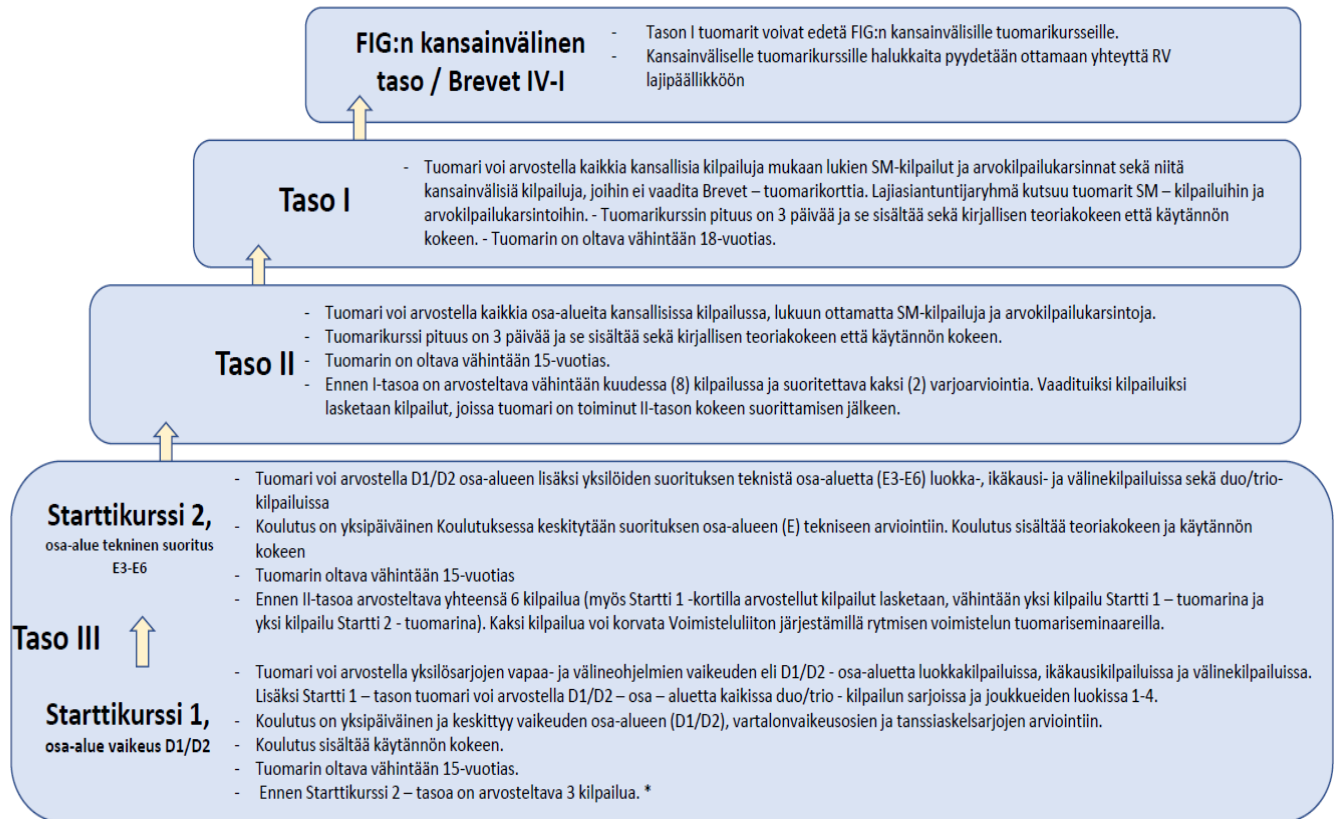
## **Arvikoulutus**

Arvikoulutus suoritetaan [nettikoulutuksena](#).



## Rytmisen voimistelun tuomarijärjestelmä / tuomaritasot

(päivitys 29.5.2020)



## 5. VARJOARVIOINTI

Ennen osallistumista I-tason kurssille, tulee II-tason tuomarin toimia tuomarina 8 kilpailussa ja suorittaa lisäksi 2 varjoarviointia. Varjoarvioidessaan tuomari arvostelee kilpailusuoritukset kuten tavallisesti, mutta ei ole varsinaisen tuomariston jäsen. Varjoarvioinnit tarkastetaan ja varjotuomari saa kirjallisen palautteen arvioinneistaan.

Varjoarvioinnit voi suorittaa milloin vain II-tason kokeen suorittamisen jälkeen. Varjoarviointeja voi suorittaa liiton alaisissa luokkakilpailuissa arvostelemalla 6 – luokan tai JM+M-luokat ja Ikäkausikilpailuissa arvostelemalla nuorten ja naisten yksilösarjat. Lisäksi varjoarviointeja voi suorittaa yksilöiden SM-karsinnassa, SM-kilpailussa ja arvokilpailukarsinnoissa sekä joukkueiden SM-kilpailussa arvostelemalla nuorten ja naisten joukkuesarjat. Varjoarviointien tulee sisältää kaikki arvosteltavat osa-alueet: D1/D2, D3/D4, E1/E2 ja E3/E6.

Luokka- ja Ikäkausikilpailuihin varjotuomarit ilmoitetaan Kisanetin kautta samalla kun voimistelijat ja tuomarit. Varjotuomareita ei lasketa mukaan tuomarisäännön määrittämään tuomarimäärään. SM-karsintaan, SM-kilpailuun ja arvokilpailukarsintaan tulevat varjotuomarit ilmoittautuvat lajipäällikölle viimeistään 1 vk ennen kilpailua.

Varjotuomarit osallistuvat kilpailua edeltävään tuomaripalaveriin. Arvosteltavat osa-alueet sovitaan ylituomarin ja lajipäällikön kanssa. Luokka- ja Ikäkausikilpailuissa palautteen antaa ylituomari. Muissa kilpailuissa Tuomarityöryhmä sopii joukostaan palautteen antajat. Myös muut tuomarikouluttajat, joilla on Brevet-tuomarikortti voivat toimia palautteen antajina.

Varjotuomarit arvostelevat kilpailuohjelmat itsenäisesti kuten varsinaiset tuomarit. Varjotuomarit osallistuvat mahdollisiin E3-E6 tuomariston tuomarineuvotteluihin, mutta seuraavat keskustelua ottamatta kantaa. Varjotuomareiden laput kerätään yhteen ja annetaan kilpailun päätyttyä palautteen antajalle. Palautteen antaja saa laput mukaansa ja tarkistaa arvioinnit rauhassa kotona pöytäkirjojen ja omien muistiinpanojensa avulla. Palautteen antaja lähettää kullekin varjotuomarille henkilökohtaisen palautteen sähköpostilla 2 viikon kuluessa kilpailusta.

Varjotuomarit sijoitetaan istumaan tuomaripöydän reunoihin. Koska varjotuomarit istuvat yhdessä varsinaisen tuomariston kanssa, he pukeutuvat tuomariasuun. Varjotuomareiden tulee muistaa hillitty tuomaritoimintaan sopiva käytös.

## 6. KANSALLINEN YLITUOMARIJÄRJESTELMÄ

Lajiasiantuntijaryhmä valvoo tuomaritoimintaa Suomen Voimisteluliiton yleisten kilpailu- ja kurinpitosääntöjen edellyttämällä tavalla. Tuomariin, joka ei noudata rytmisen voimistelun sääntöjä (Code of Points) ja lajiasiantuntijaryhmän päätöksiä, voidaan soveltaa Suomen Voimisteluliiton yleisiä kurinpitosääntöjä.

Suomen Voimisteluliiton alaisissa luokkakilpailuissa, ikäkausikilpailuissa, välinekilpailuissa, SM-kilpailuissa ja arvokilpailukarsinnoissa tulee olla ylituomari. SM-kilpailuissa ja arvokilpailukarsinnoissa ylituomari arvotaan Brevet- tason tuomareista (D1). Tuomarityöryhmä nimeää ylituomarit muihin kilpailuihin. Kilpailupäivät jaetaan puolivuositain tasaisesti niille tuomareille, jotka ovat ilmoittautuneet ylituomareiksi määräaikaan mennessä. Ylituomarina muissa kuin SM-kilpailuissa tai arvokilpailukarsinnoissa voi toimia tuomari, jolla on vähintään I-tason tuomarikortti. Ylituomarin tulee osata suomen kieli sujuvasti. Lajiasiantuntijaryhmä suosittelee, että myös muissa kilpailuissa käytetään ylituomaria, jonka kilpailujen järjestäjä nimeää. Näitä kilpailuja ovat seurojen järjestämät omat kansalliset kilpailut ja kv-kilpailut. Suomen Voimisteluliiton kilpailu- ja kurinpitosääntöjen tuomarien esteellisyyssäädökset koskevat myös ylituomaria.

### YLITUOMARI SM-KILPAILUISSA JA ARVOKILPAILUKARSINNOISSA

D1 - tuomari toimii ylituomarina. Ylituomari ottaa kantaa mahdollisiin epäselvyyksiin kilpailun kulussa ja huolehtii, että FIG:n sääntöjen määrittämät "Coordinator Judge" –vähennykset tulevat huomioitua. Tuomarivastaavana toimii lajipäällikkö tai muu tehtävään nimetty henkilö.

Kilpailuissa tuomarisihteri tarkistaa, että tuomariston antamat pisteet ovat sovituisissa pisterajoissa. Mikäli tuomaripisteet poikkeavat sallituista rajoista, tuomarisihteri ilmoittaa asiasta ylituomarille, joka pyytää kyseessä olevan tuomariston tuomarineuvotteluun. Tuomarineuvottelussa ylituomari on samanarvoisessa asemassa muiden paneelin tuomarien kanssa. Tuomarineuvottelussa tuomareilla on mahdollisuus tarkastaa arvostelulomakkeensa ja muuttaa pisteitään ennen niiden merkitsemistä pöytäkirjaan. Ylituomari osallistuu muiden paneelien neuvotteluun vain, mikäli tuomaristo ei itsenäisesti saa ratkaistua ongelmatilannetta. Tällöin ylituomari seuraa keskustelua ja voi ehdottaa ratkaisua tilanteeseen. Apuna voidaan käyttää myös videoanalyysiä, josta ylituomari antaa oman tulkintansa. Järjestäjä on vastuussa videoinnin järjestämisestä, yhdellä kameralla kuvattuna edestä keskeltä aluetta. Mikäli tuomari kieltäytyy tämänkin jälkeen muuttamasta pisteitään, jäävät pisteet sellaisenaan voimaan ja siitä tulee tehdä merkintä pöytäkirjaan. Ylituomari on velvollinen tekemään 2 viikon kuluessa kilpailusta vapaamuotoisen selvityksen tuomarityöryhmälle tuomarineuvotteluista, joihin hän on joutunut osallistumaan. Selostuksessa tulee nimetä paneelissa jäsenenä olleet tuomarit, selvittää mikä oli ongelma sekä lopputulos.

Ylituomari tarkistaa heti sarjan päätyttyä pöytäkirjat Kisanetissä ennen tulosten julkaisemisesta selkeiden ja tulosta muuttavien virheiden osalta.

## **YLITUOMARI VÄLINE-, LUOKKA- JA IKÄKAUSIKILPAILUISSA SEKÄ näiden kilpailujen yhteydessä olevissa duo/trio – kilpailuissa**

Ylituomari tekee yhteistyötä kilpailuiden järjestäjän kanssa. Järjestäjän tulee tarkistaa tuomareiden riittävyys ja järjestäjän velvollisuus on hankkia riittävä määrä tuomareita kilpailuun. Järjestäjä lähettää ylituomarille tuomari-ilmoittautumiset sarjoittain/luokittain kootusti heti ilmoittautumisajan päätyttyä. Tuomaripaneelien muodostus kuuluu ylituomarin tehtäviin.

Tarkempi ohje tuomaristojen muodostamiseen ylituomarille löytyy Voimisteluliiton [nettisivuilta](#).

Tuomaristot arvotaan kilpailuaamuna tuomaripalaverissa. Mikäli kaikkia ilmoittautuneita tuomareita ei tarvita kilpailuun, tulee järjestävän seuran ilmoittaa asia kyseessä oleville tuomareille hyvissä ajoin ennen kilpailuviikonloppua. Kilpailua edeltävässä tuomaripalaverissa ylituomari käy läpi sääntökertausta ja kotimaisia sääntötulkintoja sekä vastuullisuuteen liittyvät asiat tuomariryöryhmän ohjeiden mukaan. Hän huolehtii, että kilpailuissa noudatetaan ko. kilpailun sääntöjä. Ylituomarilla on oikeus esittää tuomaripaneelien istumajärjestys kilpailujen järjestäjälle.

Väline-, luokka-, ikäkausi- ja duo/trio -kilpailuissa ylituomari ei toimi tuomariston jäsenenä vaan ylituomari seuraa kilpailusuorituksia ja tuomarityöskentelyä kilpailun aikana ja neuvoo tuomareita tarvittaessa. Ylituomari voi toimia tuomariston jäsenenä siinä tapauksessa että yksilö- tai joukkuesarjassa on vain yksi osallistuja. Ylituomarin painopiste arvostelussa on suorituksessa (E), mutta tarvittaessa ylituomari paneutuu myös Difficulty-osioon (D). Tuomareilla on mahdollisuus kesken kilpailun kysyä neuvoa ylituomarilta. Tuomaris sihteeri tarkistaa, että tuomariston antamat pisteet ovat kilpailusäännön määrittämässä pisterajoissa. Mikäli tuomaripisteet poikkeavat sallituista rajoista, tuomaris sihteeri antaa arvostelulomakkeet ylituomarille, joka kutsuu kyseessä olevan tuomariston tuomarineuvotteluun. Ylituomari osallistuu tuomarineuvotteluun ja kertoo tilanteesta oman näkemyksensä, jota tuomariston jäsenien tulee kuunnella. Tuomarineuvottelussa tuomareilla on mahdollisuus tarkastaa arvostelulomakkeensa ja muuttaa pisteitään ennen niiden merkitsemistä pöytäkirjaan. Ylituomari mahdollisuuksien mukaan ohjaa suunnan, jonne pisteitä muutetaan.

Ylituomari voi myös selvän virheen huomattessaan kutsua tuomariston koolle keskustelua varten. Lisäksi ylituomari ottaa kantaa mahdollisiin epäselvyyksiin kilpailun kulussa ja tarkistaa heti sarjan päätyttyä pöytäkirjat Kisanetissä ennen tulosten julkaisemista selkeiden ja tulosta muuttavien virheiden osalta. Ylituomari huolehtii ”Coordinator Judge” – vähennyksistä.

Ylituomari pyytää tuomariston koolle lyhyttä kilpailuyhteenvetoa varten välittömästi kilpailun jälkeen, mikäli tämä on aikataulullisesti mahdollista. Tällöin ylituomarin on mahdollista antaa palautetta tuomaritoiminnasta ja tuomareilla on mahdollisuus kysyä tai tiedottaa ylituomaria haluamista asioista. Myös eettisiä ja vastuullisuusasioita on hyvä mahdollisuus käydä läpi ylituomarin kanssa kilpailun jälkeen.

Ylituomari tarkistaa varjotuomareiden arvioinnit ja antaa niistä tuomareille palautteen kilpailun jälkeen. Kullekin varjotuomarille annetaan henkilökohtainen palaute sähköpostitse.

Ylituomari on velvollinen tekemään kilpailuyhteenvedon tuomarityöryhmälle 2 viikon kuluessa kilpailun jälkeen. Yhteenvedoksi käy sähköpostiviesti, jossa kerrotaan kuinka kilpailut ovat tuomaritoiminnan osalta sujuneet. Siitä tulee käydä ilmi tuomaritoiminnassa olleet hankalat tilanteet ja selvittää mikäli yksittäinen tuomari on toistuvasti osoittanut haluttomuutta päätyä yhteisymmärrykseen muiden kanssa tai osoittaa toistuvasti huomattavaa taidonpuutetta toiminnassaan. Yksittäistä tuomaria koskeva raportointi on oltava hyvin spesifiä ja tarkkaa. Lisäksi yhteenvedossa tulee mainita sääntöjä koskevat asiat, jotka ovat jääneet epäselviksi kilpailun yhteydessä. Tuomarityöryhmä selvittää epäselviksi jääneet asiat ja tiedottaa niistä seuraavissa kilpailuissa, sähköpostilla tai Voimisteluliiton internet-sivuilla. Kilpailuyhteenvedo lähetetään tuomarityöryhmän puheenjohtajalle.

## **KURINPITOVALTA**

Ylituomarin tulee saattaa tuomaritoiminnassa tapahtuneet virheet ja epäselvyydet tuomarityöryhmän tietoon, joka tarvittaessa esittää jatkotoimenpiteitä lajiasiantuntijaryhmälle. Lajipäällikkö, lajiasiantuntijaryhmän pj tai tuomarityöryhmän pj antaa palautteen tuomareille, joiden toiminnassa ylituomarit ovat havainneet puutteita. Palaute lähetetään kyseessä olevalle tuomarille sekä sen seuran puheenjohtajalle, jota tuomari edustaa. Lajiasiantuntijaryhmä huomioi ylituomareiden tekemät selvitykset ja yhteenvedot nimetessään tuomareita SM-kilpailuihin, arvokilpailukarsintoihin sekä arvokilpailuihin.

Ylituomari toimii yhteistyössä tuomarityöryhmän kanssa. Mikäli ylituomarin toiminnassa ilmenee puutteita tai virheitä, tulee ne saattaa tuomarityöryhmän tietoon, joka tarvittaessa vie asian edelleen lajiasiantuntijaryhmän käsiteltäväksi.

## **KORVAUKSET**

Pääsääntöisesti yksi esteetön tuomari toimii ylituomarina koko kilpailupäivän ajan. Tällöin kilpailujen järjestäjä on velvollinen maksamaan ylituomarille palkkion 150€/pv + matkakustannukset (päiväraha + matkat) Voimisteluliiton yleisten matkustussääntöjen mukaan. HUOM! 1.1.2021 alkaen ylituomaripalkkio on 200€/pv + matkakustannukset (päiväraha + matkat) Voimisteluliiton yleisten matkustussääntöjen mukaan. Mikäli tuomari toimii väline-, luokka- tai ikäkausikilpailuissa ylituomarina molempina kilpailupäivinä, on kilpailujen järjestäjä velvollinen huolehtimaan ylituomarin mahdollisista majoituskustannuksista. Ylituomari laatii palkkiolaskun kilpailut järjestäneelle seuralle sen jälkeen, kun hän on lähettänyt ylituomaripalautteen tuomarityöryhmälle sekä palautteet varjotuomareille. Kilpailujen järjestäjän on huolehdittava korvausten maksamisesta 1kk kuluessa siitä, kun ylituomari on toimittanut laskun. Mikäli kilpailuun ei jostain syystä saada kokopäivästä esteetöntä tuomaria, niin kuhunkin sarjaan valitaan ylituomari kilpailuun ilmoittautuneista tuomareista. Tällöin tuomarikorvaus jaetaan ylituomareiden kesken. Kilpailua ei järjestetä ilman ylituomaria.

Ylituomarikorvaukset maksetaan työkorvauksena.

Olympiakomitean internet sivuilla on hyvä ohje: Päättä oikein -Seurajohdon käsikirja

<https://www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/jasenpalvelut/yhdistyshallinnon-tueksi/>

## 7. TUOMARI- JA ARVISÄÄNTÖ

päivitetty 1.1.2019

Rytmisen voimistelun Luokka- ja Ikäkausikilpailuihin, Välinekilpailuihin, Duo/Trio - kilpailuihin ja näiden yhteydessä järjestettäviin Stara – tapahtumiin:

Kilpailuihin tulee ilmoittaa tuomareita seuraavasti:

- 1-7 osallistujaa: **1 tuomari** (II -taso tai korkeampi)
  - 8 - 14 osallistujaa: **2 tuomaria** (vähintään yksi II -taso tai korkeampi ja yksi Startti 1 tai 2)
  - 15 tai enemmän osallistujaa: **3 tuomaria** (vähintään kaksi II - tasoa tai korkeampaa ja yksi Startti 1 tai 2)
- Yllä oleva määrä tuomareita tulee ilmoittaa jokaiseen kilpailussa käytävään sarjaan ja luokkaan.
- **Sisarseurat ilmoittavat omat, eri tuomarinsa.**
- Sakko 150 € jokaisesta puuttuvasta tuomarista (per kilpailupäivä)

Joukkueiden ikäkausikilpailuihin tulee ilmoittaa tuomareita seuraavasti:

- 1 joukkue: **1 tuomari** (II -taso tai korkeampi)
- 2 tai enemmän joukkueita: **2 tuomaria** (vähintään yksi II -taso tai korkeampi ja yksi Startti 1 tai 2)

Stara - tapahtuma

- 1-7 osallistujaa: **1 arvi**
- 8 – 14 osallistujaa: **2 arvia**
- 15 tai enemmän osallistujaa: **3 arvia**

Sakko 150 € jokaisesta puuttuvasta arvista (per kilpailupäivä)

– Tuomarit ilmoitetaan samalla kuin voimistelijat viimeiseen ilmoittautumispäivään mennessä. Ilmoittautumiseen on kirjattava huolellisesti tuomarin kaikki yhteystiedot sekä jokaisen luokan/sarjan osalta osallistuuko tuomari ko. luokan/sarjan arvosteluun. Mikäli aikataulusyistä tuomareita täytyy vaihtaa toisiin, on vaihdot ilmoitettava kilpailujärjestäjälle 3 vrk sisällä lopullisen kilpailuaikataulun julkistamisesta.

- Myöhästymissakko

Mikäli tuomari-ilmoittautumista ei tehdä ajoissa virallisen ilmoittautumisajan päättymiseen mennessä, vaan ilmoittautuminen tehdään myöhässä, tulee seuran maksaa myöhästymismaksu 50€. Myöhästymismaksulla ilmoittautumisen voi tehdä 3vkoa ennen kilpailua. Tämän jälkeen järjestävä seura ei ota tuomari-ilmoittautumisia vastaan, vaan puuttuvasta tuomari-ilmoittautumisesta/tuomarista veloitetaan tuomarisäännön mukainen tuomarisakko.

HUOM! Kaksinkertaista maksua ei veloiteta eli sakko puuttuvasta tuomarista tai myöhästymismaksu.

– Duot ja Triot sekä Luokkakilpailuissa joukkueet lasketaan kuten yksilöt. Esim. jos osallistuvasta seurasta osallistuu kilpailuun 7 yksilöä ja 2 joukkuetta (=9), on seuran tuotava kilpailuun 2 tuomaria.

– Kilpailuihin ilmoitetaan esteettömiä tuomareita. Tuomari on aina esteellinen arvioimaan omaa lastaan, lapsenlastaan, vanhempaansa, sisarustaan, puolisoaan tai puolisonsa lasta. Puolisolla tarkoitetaan avio- tai avopuolisoa. Tuomari ei myöskään voi arvostella sellaista urheilijaa tai joukkuetta, jonka vastuvalmentaja hän on. Vastuvalmentaja on urheilijaa tai joukkuetta pääsääntöisesti valmentava henkilö. Seura nimeää kyseisen vastuvalmentajan kilpailun ilmoittautumisajan kuluessa.

– III-tason tuomarit voivat arvostella seuraavasti:

III – tason D1 tuomarit (ns. Startti 1) voivat arvostella yksilösarjojen vapaa- ja välineohjelmien D1 - osaluuetta (vartalon vaikeusosat ja tanssisarjat) luokkakilpailuissa, ikäkausikilpailuissa ja välinekilpailuissa. Lisäksi Startti 1 tuomarit voivat arvostella D1 – osa – aluetta kaikissa duo/trio - kilpailun sarjoissa ja joukkueiden luokissa 1-4.

III – tason E2 tuomarit (ns. Startti 2) voivat arvostella kaikkien yksilösarjojen vapaa- ja välineohjelmien E2 - osa – aluetta (suorituksen tekninen osa-alue) luokkakilpailuissa, ikäkausikilpailuissa ja välinekilpailuissa sekä kaikkia duo/trio-kilpailun sarjoja.

-Ilmoitettujen tuomareiden on pystyttävä arvostelevaan kaikki kilpailupäivän sarjat. On mahdollista ilmoittaa eri luokkiin/sarjoihin eri tuomarit huomioiden kuitenkin, että jokaiseen kilpailussa käytävään luokkaan/sarjaan on ilmoitettava säännön määrittämä määrä tuomareita. Sisarseurat ilmoittavat omat eri tuomarinsa eli sisarseurat eivät voi yhdistää ilmoittautumisiaan.

– Kaikkien tuomareiden on oltava käytettävissä kaikkina kilpailupäivinä. Vain jos matkaa kilpailuihin on yli 100 km, riittää, että tuomari on käytettävissä sinä päivänä, kun seuran voimistelijat kilpailevat.

– Mikäli seura ilmoittaa useamman kuin yhden tuomarin kilpailuun, on vähintään yhden tuomarin oltava II-tason tai korkeamman tason tuomari ja muut voivat olla III-tason tuomareita (1-14 voimistelijaa) tai vähintään kahden tuomarin oltava II – tason tai korkeamman tason tuomari ja muut voivat olla III – tason tuomareita (15 tai useampi voimistelija).

– Mikäli osallistuva seura ei pysty tuomaan kilpailuun tuomareita/arveja ohjeen mukaan, on seuran maksettava järjestävälle seuralle sakkomaksu puuttuvista tuomareista/arveista:

150€ / puuttuva tuomari / päivä, 150€/puuttuva arvi / päivä.

Voimisteluliiton alaisissa kilpailuissa tulee noudattaa tuomarisääntöä. Sakko tuomarisäännön mukaan on 150€ / päivä / puuttuva tuomari, eikä summaa voi muuttaa.

– Jos seuran ilmoittama tuomari tai arvi ei pääsekään tulemaan (esimerkiksi tuomari/arvi sairastuu), on osallistuvan seuran ensisijainen velvollisuus hankkia toinen tuomari/arvi hänen tilalleen. Jos osallistuva seura ei saa tilalle toista tuomaria/arvia, tulee seuran maksaa sakko.

- Ylituomari voidaan laskea yhdeksi sen seuran tuomariksi, jota hän edustaa.
- Myös kilpailutoimintaa aloittavan seuran on lähetettävä Stara – tapahtumaan arvisäännön määrittämä määrä arveja. Kilpailutoimintaa aloittavat seurat vapautetaan kuitenkin tuomarisäännöstä kokonaan ensimmäiseksi vuodeksi, jonka jälkeen vapautus jatkuu seuraavaan III-tason (D1) tuomarikoulutukseen saakka. Tämän jälkeen seuran on lähetettävä kilpailuihin III-tason tuomareita voimistelijoiden määrän mukaan. Joukkueiden ikäkausikilpailuun seura voi osallistua ilman tuomaria. Seuran tulee jatkokouluttaa tuomarit II-tason tuomareiksi 2 vuoden aikana, jonka jälkeen seura lähettää tuomareita normaalikäytännön mukaan (2 vuotta lasketaan ensimmäisen III - tason koulutuksen käymisestä). Kilpailutoimintaa aloittavan seuran tulee ilmoittaa lajipäällikölle, milloin se osallistuu ensimmäisen kerran I-luokan kilpailuun, ikäkausikilpailuun tai välinekilpailuihin ja vapautus tuomarisäännöstä lasketaan tästä ajankohdasta. Tuomarityöryhmä suosittelee kuitenkin, että aloittavat seurat lähettäisivät tuomareita kilpailuihin säännön mukaan myös ensimmäisen vuoden aikana, mikäli se vain on mahdollista. Huom! Kilpailutoiminnan aloittaminen ei tarkoita tilannetta, jossa toisessa seurassa käynnistynyt toiminta siirtyy ja jatkuu toisen / uuden seuran nimen alla (siirrossa mukana voimistelijat, valmentajat/tuomarit).
- Seurat voivat ilmoittaa tuomareita kilpailuun enemmän kuin minimivaatimuksen verran. Tällöin minimivaatimuksen ylittäviltä tuomareilta ei vaadita kaikkien luokkien arvostelemista. Missään yksittäisessä tuomaristossa yhden seuran tuomareita ei voi olla yli 50 % kokoonpanosta.
- Kaikilla tuomareilla tulee olla voimassa oleva tuomarilisenssi.

